

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра медико-біологічних основ спорту та фізичної реабілітації

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Іщенко Н.М.

«30» 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УМОВАХ АКТИВНОЇ РУХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Розробники

Стародубцев С.Г.

Данильченко С.І.

Крайник Т.М.

Біла А. А.

Завідувач кафедри розробника, завідувач
кафедри спеціальності, гарант освітньої
програми

Кочина М. Л.

Декан факультету фізичного виховання і спорту

Чернозуб А. А.

Начальник НМВ

Калініченко В.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Реабілітаційні технології в умовах активної рухової діяльності	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	227 «Фізична терапія, ерготерапія»	
Спеціалізація (якщо є)	227.01 Фізична терапія	
Освітня програма	Фізична терапія	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2019-2020	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	9, 10	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	8 кредитів / 240 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	9 сем	10 сем
	15 30	18 18
	90	69
Відсоток аудиторного навантаження	34%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	курсова робота	
Форма підсумкового контролю	екзамен	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: формування системи професійних знань, методичних вмінь і навичок роботи із сучасними технологіями організованої рухової активності різних груп населення задля відновлення працездатності, збереження здоров'я та покращання якості; активне впровадження новітніх технологій організованої рухової активності в практику фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання і спорту.

Завдання:

Методичні: дати теоретичні знання про теорії і технології рухової активності та їх сутність, сформулювати систему знань про вплив фізичних навантажень на організм, правила дозування та контролю фізичних навантажень.

Пізнавальні: дати уявлення про підтримання і розвиток моторики, фізичної підготовленості різних груп населення при проведенні реабілітаційних занять для збереження та зміцнення здоров'я.

Практичні: навчити майбутніх фахівців планувати реабілітаційну діяльність осіб з урахуванням принципу індивідуальності; опанувати технологіями проведення реабілітаційних занять; вміти визначати раціональний

зміст й обсяг рухової активності; проводити контроль за оздоровчим ефектом занять.

Розроблена програма відповідає освітній програмі та орієнтована на **формування компетентностей**:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗКЗ	Здатність оцінювати, критично обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у практичній діяльності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК8	Здатність визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження, контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта.

Передумови вивчення дисципліни: засвоєння дисциплін «Біохімія», «Загальна анатомія», «Фізіологія людини», «Основи фізичної реабілітації», «Системи побудови програм з фізичної реабілітації», «Фармакологія в умовах активної рухової діяльності» та «Сучасні реабілітаційні технології».

В результаті вивчення дисципліни студент *має знати:*

- необхідність теорій і технологій реабілітаційних занять та їх сутність;
- вплив реабілітаційних занять на збереження і зміцнення здоров'я сучасної людини;
- основи проведення реабілітаційних занять;
- мету, завдання, засоби та методи основних видів фізичної реабілітації;
- види та відмінності реабілітаційних технологій;
- визначення змісту й обсягів рухової активності;
- контроль за оздоровчим ефектом різних реабілітаційних технологій;
- оздоровче тренування із застосуванням вправ;
- оздоровчі види гімнастики в заняттях;
- спортивні ігри в реабілітаційних заняттях;
- різновиди оздоровчих видів гімнастики та їх характеристика;
- фізичні вправи – основний засіб фізичної реабілітації;
- класифікація реабілітаційних технологій;
- вплив природних і гігієнічних чинників на ефективність занять фізичними вправами.

має вміти:

- використовувати реабілітаційні технології під час реабілітаційних занять;
- вміти визначати раціональний зміст й обсяг рухової активності, проводити контроль за оздоровчим ефектом занять;
- вміти проводити ЛФК, спортивні ігри, оздоровчі види гімнастики;
- підбирати та застосовувати оздоровчо-реабілітаційні заходи у сучасному суспільстві;

– розробляти та впроваджувати методики, рекомендації та принципи оздоровчих занять, ігор тощо.

Відповідно до освітньої програми очікувані **результати навчання** включають вміння:

ПРН 3	Демонструвати здатність проводити фізичну терапію пацієнтів/ клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями
ПРН 10	Демонструвати уміння прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології
ПРН 13	Демонструвати уміння реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії відповідно до наявних ресурсів і оточення
ПРН 14	Демонструвати уміння здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програм фізичної терапії
ПРН 15	Демонструвати уміння коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів
ПРН 19	Демонструвати уміння проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
9 семестр				
1	Роль рухової активності у фізичній реабілітації	2	2	6
2	Загальна характеристика лікувальної фізичної культури		2	8
3	Роль ігрових вправ та їх застосування	2	2	8
4	Особливості застосування працетерапії	2	2	8
5	Механотерапія та її значення		2	8
6	Структура і зміст фізичної культури і спорту для інвалідів		2	6
7	Реабілітаційні технології при неврозах. Ментальний фітнес.		2	6
8	Реабілітаційні технології (РТ) при дефектах постави, сколіозах та плоскостопості		2	6
9	Реабілітаційні технології (РТ) при захворюваннях ССС		2	6
10	Реабілітаційні технології (РТ) при захворюваннях органів дихальної системи		2	6

11	Новітні реабілітаційні технології в сучасній практиці	2	2	4
12	Види сучасних реабілітаційних технологій	2	2	6
13	Лікувальними прилади, які використовуються під час реабілітаційного процесу.	2	4	6
14	Адаптивні прилади, які використовуються під час реабілітаційного процесу.	2	2	6
15	Контрольна робота	1		
Всього за 7 семестр		15	30	90
10 семестр				
1	Технологія використання лікувальних рефлекторно-навантажувальних пристроїв.	2	2	8
2	Апаратна кінезотерапія	2	2	8
3	Метод кондуктивної терапії	2	2	8
4	Кінезотерапія в медико-кондуктивній реабілітації неврологічних хворих з руховими порушеннями.	2	2	8
5	Бобат-терапія (нейродинамічна реабілітація).	2	2	6
6	Рефлексна локомоція (Войта-терапія).	2	2	7
7	Система інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації (метод Козявкіна).	2	2	8
8	Метод кінезотейпування.	2	2	8
9	Загальні основи застосування комплексної методики активної саморегуляції.	2	2	8
Всього з 10 семестр		18	18	69
Всього за курсом		33	48	159

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план	Кількість годин
9 семестр		
1	Тема 1. Роль рухової активності у фізичній реабілітації Значення рухової активності. Механізм дії на організм. Навантаження на організм залежно від віку та статті.	2
2	Тема 2. Роль ігрових вправ та їх застосування Ігрові вправи. Механізм дії на організм.	2
3	Тема 3. Особливості застосування працетерапії	2

	Працетерапія: зміст, завдання, вплив на організм. Види праце терапії. Основні принципи праце терапії. Організаційні основи праце терапії.	
4	Тема 4 Новітні реабілітаційні технології в сучасній практиці Новітні розробки. Важливість новітніх реабілітаційних технологій.	2
5	Тема 5 Види сучасних реабілітаційних технологій Класифікація сучасних реабілітаційних технологій. Їх значення.	2
6	Тема 6 Лікувальними прилади, які використовуються під час реабілітаційного процесу Визначення. Перелік лікувальних реабілітаційних технологій. Роль у фізичній реабілітації.	2
7	Тема 7 Адаптивні прилади, які використовуються під час реабілітаційного процесу Визначення. Перелік лікувальних реабілітаційних технологій. Роль у фізичній реабілітації.	2
8	Контрольна робота	1
10 семестр		
1	Тема 1. Технологія використання лікувальних рефлекторно-навантажувальних пристроїв. Лікувальний навантажувальний костюм «Аделі»: принцип лікувального впливу; показання і протипоказання до застосування; лікувальні ефекти; методика застосування. Метод динамічної пропріоцептивної корекції з використанням рефлекторно-навантажувального пристрою «Гравітон»: мета і завдання методу; механізм лікувального впливу пристрою «Гравітон»; показання і протипоказання до застосування; методика застосування костюма «Гравітон». Реабілітаційний нейро-ортопедичний костюм «Атлант»: показання та протипоказання до використання; мета і завдання застосування костюма «Атлант», будова і технічні характеристики костюма «Атлант»; методичні вказівки щодо застосування костюма «Атлант», режими; ефективність застосування костюма «Атлант».	2
2	Тема 2. Апаратна кінезотерапія. Поняття CPM - терапії (Continuous Passive Motion). Принцип CPM – терапії. Мета і завдання CPM – терапії. Види та режими роботи тренажерів для постійної пасивної розробки суглобів нижньої та верхньої кінцівки. Методики застосування апаратної кінезотерапії. Лікувальне і адаптивне реабілітаційне обладнання, області застосування. Лікувальні реабілітаційні технології: система VectorGait - вертикалізатор; антигравітаційна бігова доріжка Anti- Gravity Treadmill; апарат Stabilograph; система Re-Step; Smart step («розумна устілка»). Адаптивні реабілітаційні технології: апарат для ходьби Екзоскелет Ревок; апарат Ness L300 для електростимуляції обвислої стопи; апарат Ness H200 для електростимуляції обвислої кисті; Head or Eye Control Mouse.	2
3	Тема 3. Метод кондуктивної терапії. Поняття і суть методу кондуктивної терапії. Цілі, завдання, показання та протипоказання до використання даної реабілітаційної технології. Матеріально-технічне забезпечення. Кондуктивна терапія і її документація. Нейропсихологічне дослідження пацієнта. Індивідуальна програма реабілітації пацієнта по кондуктивної терапії. Алгоритм співпраці пацієнта (вихованця) і кондуктора (педагога, інструктора	2

	ЛФК, з праці, соціального працівника, вихователя, психолога). Карті кондуктивної терапії. Методика нейропсихологічного, кондуктивного обстеження пацієнта і складання індивідуальної реабілітаційної програми.	
4	Тема 4. Кінезотерапія в медико-кондуктивній реабілітації неврологічних хворих з руховими порушеннями. Поняття кінезотерапії, як способу медико-кондуктивної реабілітації неврологічних хворих з руховими порушеннями. Метод PNF (пропріоцептивне нервово-м'язове торування) по Г.Кабат. Метод Брунстрема. Показання і протипоказання до використання кінезотерапії в медико-кондуктивній реабілітації неврологічних хворих. Матеріально-технічне забезпечення. Механізм впливу кінезотерапії в медико-кондуктивній реабілітації. Основні патогенетичні стадії рухового контролю: мобільність, стабільність, контрольована мобільність і спритність. Методи дослідження для диференційованого вибору зразків та моделей руху.	2
5	Тема 5. Бобат-терапія (нейродинамічна реабілітація). Поняття Бобат-терапії. Мета методики. Області застосування Бобат-терапії. Концепція даної методики. Принципи Бобат-терапії. Протипоказання методу. Методичні особливості занять по методу Бобат. Прийоми Бобат-терапії: сенсорна стимуляція, інгібіція і фацілітація. Тактика навчання дитини з ДЦП різним руховим умінням. Умови рухової активності при Бобат-терапії.	2
6	Тема 6. Рефлексна локомоція (Войта-терапія). Поняття Войта-терапії. Мета методики. Області застосування Войта-терапії. Концепція даної методики. Принципи Войта-терапії. Протипоказання методу. Методичні особливості занять по методу Войта-терапії. Прийоми Войта-терапії. Тактика навчання дитини з ДЦП різним руховим умінням. Умови рухової активності при Войта-терапії.	2
7	Тема 7. Система інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації (метод Козьявкіна). Поняття методики Козьявкіна. Комплексний підхід і сутність методу. Система Інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації. Мультимодальна реабілітаційна концепція. Патолофізіологія лікувального впливу методу Козьявкіна. Біомеханічна корекція хребта. Мобілізація суглобів кінцівок. Рефлексотерапія. Спеціальна система масажу. Мобілізуюча гімнастика. Ритмічна гімнастика. Механотерапія. Апітерапія. Програма біодинамічної корекції рухів з застосуванням костюму «Спіраль». Тренажер "Павук". Комп'ютерна ігротерапія. Крокові реабілітаційні ігри. Тренування рівноваги. Розвиток функції кисті.	2
8	Тема 8. Метод кінезотейпування. Поняття кінезотейпування. Механізму фізіологічної і лікувальної дії кінезіотейпов. Ефективність кінезотейпування. Показання і протипоказання до застосування кінезіотейпов. Види кінезотейпов. Області застосування кінезіотейпов. Техніка накладання кінезіологічних тейпів. Способи і методики кінезотейпування при різних патологічних станах/	2
9	Тема 9. Загальні основи застосування комплексної методики активної саморегуляції. Прийоми комплексної методики саморегуляції емоційних станів. Вправи психорегулюючої гімнастики. Зниження нервового стомлення, пов'язаного з емоційною напругою перед змаганнями, під час змагань	2

	та після їх завершення. Спеціальні вправи для виробки навичок розслаблення м'язів шиї, голови, м'язів рук і ніг, діафрагми та дихальної мускулатури, для активізації уявлень. Аутогенне тренування. Етапи розвитку аутогенного тренування. Аутогенне тренування у комплексі прийомів самовпливу.	
--	--	--

4.2. План практичних (семінарських) занять

№	Тема заняття / план	Кількість годин
9 семестр		
1	Тема 1 Функціональні можливості хворих, методи їх вивчення та оцінки 1. Функціональні проби. Правила проведення і оцінки отриманих результатів при проведенні: - проби з 20 присіданнями (проба Мартіне); - проби Руф'є; - проб зі зміною положення тіла; - проб із затримкою дихання та інших методів визначення функціонального стану апарату зовнішнього дихання. 2. Тести для визначення фізичної працездатності. Фізична працездатність: визначення, застосування, обладнання та вимоги до проведення тестів. Правила проведення і оцінки отриманих результатів при проведенні: - субмаксимального тесту PWC170; - Гарвардського степ-тесту; - тесту Наваккі; - тесту Купера; - максимального споживання кисню. 3. Застосування показників толерантності до фізичного навантаження в процесі фізичної реабілітації. 4. Кількісна оцінка рівня фізичного стану. 5. Вивчення рухомості в суглобах, стану м'язів та м'язової сили, оцінка складних рухів та координації.	2
2	Тема 2 Загальна характеристика лікувальної фізичної культури Засоби фізичної реабілітації. Визначення поняття «лікувальна фізична культура». Клініко-фізіологічна характеристика методу. Місце лікувальної фізкультури в процесі реабілітації хворих. Відмінні особливості лікувальної фізкультури. Механізм позитивної дії фізичних вправ. Показання та протипоказання до призначення лікувальної фізкультури.	2
3	Тема 3 Працетерапія Працетерапія: зміст, завдання, вплив на організм. Види працетерапії. Основні принципи працетерапії. Організаційні основи працетерапії.	2
4	Тема 4 Механотерапія Механотерапія: зміст, завдання, вплив на організм. Механотерапевтичні апарати. Апаратна механотерапія. Тракційна механотерапія.	2
5	Тема 5 Танцетерапія. Ігрові вправи. Спортивно-прикладні вправи, їх класифікація, характеристика. Ігрові вправи, їх класифікація і характеристика. Танці як засіб лікувальної фізкультури.	2
6	Тема 6 Ботулінотерапія Визначення поняття. Ін'єкції ботокса застосовуються у наступних	2

	випадках. Розвиток та застосування ботулінотерапії в Україні. Розвиток та застосування ботулінотерапії за кордоном.	
7	Тема 7 Розвиток і застосування працетерапії та механотерапії за кордоном Особливості застосування. Механізм дії на організм людини. Країни із найбільшим поширенням.	2
8	Тема 8 Розвиток танцетерапії та застосування ігрових вправ за кордоном Особливості застосування. Механізм дії на організм людини. Країни із найбільшим поширенням.	2
9	Тема 9 Сучасні лікувальні реабілітаційні технології Система VectorGait. Спеціалізована антигравітаційна бігова доріжка Anti-Gravity Treadmill. Апарат Stabilograph. Система Re-Step . Технологія Smartstep («розумна устілка»). Апарат Meditouch. Комп'ютеризована система Videotherapy (Відеотерапія)	2
10	Тема 9 Сучасні лікувальні реабілітаційні технології Апарат Enraf (апарат ультразвукової терапії). Апарат Nonius (апарат вакуумної терапії). Багатофункціональний апарат Intellect	2
11	Тема 10. Сучасні адаптивні реабілітаційні технології. Апарат для ходьби ЕкзоскелетРевок (Rewalk). Апарат Ness L300. Апарат Ness H200. HeadorEyeControl Mouse. Ортопедичні апарати.	2
12	Тема 11. Реабілітаційні технології при неврозах. Ментальний фітнес. Особливості реабілітації при неврозах. Роль ментального фітнесу. Перелік реабілітаційних технологій при неврозах.	2
13	Тема 12 Реабілітаційні технології (РТ) при дефектах постави, сколіозах та плоскостопості Особливості реабілітації при дефектах постави, сколіозах та плоскостопості. Перелік реабілітаційних технологій при дефектах постави, сколіозах та плоскостопості.	2
14	Тема 13 Реабілітаційні технології (РТ) при захворюваннях органів дихальної системи Особливості реабілітації при захворюваннях дихальної системи. Перелік реабілітаційних технологій.	2
15	Тема 14 Реабілітаційні технології (РТ) при захворюваннях ССС Особливості реабілітації при захворюваннях серцево-судинної системи. Перелік реабілітаційних.	2
10 семестр		
1	Тема 1. Технологія використання лікувальних рефлекторно-навантажувальних пристрів. Лікувальний навантажувальний костюм «Аделі»: принцип лікувального впливу; показання і протипоказання до застосування; лікувальні ефекти; методика застосування. Метод динамічної пропріоцептивної корекції з використанням рефлекторно-навантажувального пристрою «Гравітон»: мета і завдання методу; механізм лікувального впливу пристрою «Гравітон»; показання і протипоказання до застосування; методика застосування костюма «Гравітон». Реабілітаційний нейро-ортопедичний костюм «Атлант»: показання та протипоказання до використання; мета і завдання застосування костюма «Атлант», будова і технічні характеристики костюма «Атлант»; методичні вказівки щодо застосування костюма «Атлант»,	2

	режими; ефективність застосування костюма «Атлант».	
2	Тема 2. Апаратна кінезотерапія. Поняття CPM - терапії (Continuous Passive Motion). Принцип CPM – терапії. Мета і завдання CPM – терапії. Види та режими роботи тренажерів для постійної пасивної розробки суглобів нижньої та верхньої кінцівки: Prima Advance – для розробки колінного суглоба; Kinetec Centura Shoulder CPM Machine – для розробки плечового суглоба; Kinetec Centura C.E.M Elbow CPM Machine – для розробки ліктьового суглоба; Kinetec Maestra Hand & Wrist CPM Machine - для розробки променево-зап'ясткового суглоба, суглобів кисті та пальців рук; Kinetec Breva Ankle CPM Machine - для розробки гомілковостопного суглоба. Методики застосування апаратної кінезотерапії. Лікувальне і адаптивне реабілітаційне обладнання, області застосування. Лікувальні реабілітаційні технології: система VectorGait - вертикалізатор; антигравітаційна бігова доріжка Anti- Gravity Treadmill; апарат Stabilograph – система для тренування порушеної функції рівноваги; система Re-Step, що дозволяє імітувати ходьбу по нерівній поверхні; Smart step («розумна устілка»), що дозволяє оптимізувати вертикальні навантаження. Адаптивні реабілітаційні технології: апарат для ходьби Екзоскелет Ревок; апарат Ness L300 для електростимуляції обвислої стопи; апарат Ness H200 для електростимуляції обвислої кисті; Head or Eye Control Mouse – унікальне програмне забезпечення для керування комп'ютером рухами голови, очей..	2
3	Тема 3. Метод кондуктивної терапії. Поняття і суть методу кондуктивної терапії. Цілі, завдання, показання та протипоказання до використання даної реабілітаційної технології. Матеріально-технічне забезпечення. Кондуктивна терапія і її документація. Нейропсихологічне дослідження пацієнта. Індивідуальна програма реабілітації пацієнта по кондуктивної терапії. Алгоритм співпраці пацієнта (вихованця) і кондуктора (педагога, інструктора ЛФК, з праці, соціального працівника, вихователя, психолога). Карті кондуктивної терапії. Методика нейропсихологічного, кондуктивного обстеження пацієнта і складання індивідуальної реабілітаційної програми. Дидактичний матеріал кондуктивної терапії. Пропріоцептивна гімнастика в методі кондуктивної терапії. Програмний зміст сюжетно-рольового тренінгу. Методика занять методом кондуктивної терапії. Практичне заняття методом кондуктивної терапії	2
4	Тема 4. Кінезотерапія в медико-кондуктивній реабілітації неврологічних хворих з руховими порушеннями. Поняття кінезотерапії, як способу медико-кондуктивної реабілітації неврологічних хворих з руховими порушеннями. Метод PNF (пропріоцептивне нервово-м'язове торування) по Г.Кабат. Метод Брунстрема. Показання і протипоказання до використання кінезотерапії в медико-кондуктивній реабілітації неврологічних хворих. Матеріально-технічне забезпечення. Механізм впливу кінезотерапії в медико-кондуктивній реабілітації. Основні патогенетичні стадії рухового контролю: мобільність, стабільність, контрольована мобільність і спритність. Методи дослідження для диференційованого вибору зразків та моделей руху. Техніка кінезотерапії (на основі методології PNF). Ефективність використання даної технології.	2
5	Тема 5. Бобат-терапія (нейродинамічна реабілітація).	2

	Поняття Бобат-терапії. Мета методики. Области застосування Бобат-терапії. Концепція даної методики. Принципи Бобат-терапії. Протипоказання методу. Методичні особливості занять по методу Бобат. Прийоми Бобат-терапії: сенсорна стимуляція, інгібіція і фацілітація. Тактика навчання дитини з ДЦП різним руховим умінням. Умови рухової активності при Бобат-терапії. Орієнтовна схема методики Бобат.	
6	Тема 6. Рефлексна локомоція (Войта-терапія). Поняття Войта-терапії. Мета методики. Области застосування Войта-терапії. Концепція даної методики. Принципи Войта-терапії. Протипоказання методу. Методичні особливості занять по методу Войта-терапії. Прийоми Войта-терапії. Тактика навчання дитини з ДЦП різним руховим умінням. Умови рухової активності при Войта-терапії. Орієнтовна схема методики Войта-терапії.	2
7	Тема 7. Система інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації (метод Козьявкіна). Поняття методики Козьявкіна. Комплексний підхід і сутність методу. Система Інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації. Мультимодальна реабілітаційна концепція. Патофізіологія лікувального впливу методу Козьявкіна. Біомеханічна корекція хребта. Мобілізація суглобів кінцівок. Рефлексотерапія. Спеціальна система масажу. Мобілізуюча гімнастика. Ритмічна гімнастика. Механотерапія. Апітерапія. Програма біодинамічної корекції рухів з застосуванням костюму «Спіраль». Тренажер "Павук". Комп'ютерна ігротерапія. Крокові реабілітаційні ігри. Тренування рівноваги. Розвиток функції кисті.	2
8	Тема 8. Метод кінезотейпування. Поняття кінезотейпування. Механізму фізіологічної і лікувальної дії кінезіотейпов. Ефективність кінезотейпування. Показання і протипоказання до застосування кінезіотейпов. Види кінезотейпов. Области застосування кінезіотейпов. Техніка накладання кінезологічних тейпів. Способи і методики кінезотейпування при різних патологічних станах/	2
9	Тема 9. Загальні основи застосування комплексної методики активної саморегуляції. Прийоми комплексної методики саморегуляції емоційних станів. Вправи психорегулюючої гімнастики. Зниження нервового стомлення, пов'язаного з емоційною напругою перед змаганнями, під час змагань та після їх завершення. Спеціальні вправи для виробки навичок розслаблення м'язів шиї, голови, м'язів рук і ніг, діафрагми та дихальної мускулатури, для активізації уявлень. Аутогенне тренування. Етапи розвитку аутогенного тренування. Аутогенне тренування у комплексі прийомів самовпливу. Заспокоювальна, мобілізуюча частини аутогенного тренування. Регуляція психічних функцій. Виховання вольових якостей. Аутогенне тренування як засіб попередження та корекції невротичних реакцій, серцево-судинних порушень.	2

Семінарське заняття передбачає доповідь студентів за зазначеними питаннями, та обговорення їх у групі, а також виконання практичних завдань дослідницького характеру (пошук використання сучасних реабілітаційних технологій у науковій літературі).

4.3. Завдання для самостійної роботи

9 семестр

Підготувати есе на одну із запропонованих тем.

Перелік тем для підготовки есе

1. Основи кінезітерапії.
2. Кінезіотейпування.
3. Фізична реабілітація при пошкодженнях колінного суглобу.
4. Класичний масаж.
5. Реабілітаційний масаж
6. Сучасні погляди на застосування новітніх реабілітаційних технологій.
7. Визначення змісту й обсягів рухової активності.
8. Рухова активність як соціальне явище.
9. Програми сучасних технологій рухової активності.
10. Організація і проведення спортивних змагань для осіб з обмеженими можливостями.
11. Фізичні вправи – основний засіб фізичної реабілітації.
12. Вплив природних і гігієнічних чинників на ефективність занять фізичними вправами.
13. Особливості професійної діяльності фахівців з оздоровчого фітнесу
14. Технології рухової активності аеробної спрямованості.
15. Фітнес-програми аеробної спрямованості з використанням технічних пристроїв
16. Фітнес-програми, засновані на оздоровчих видах гімнастики.
17. Програми самостійних оздоровчих занять із застосуванням фізичних вправ.
18. Оздоровчі види гімнастики в системі фізичної рекреації.
19. Історія виникнення оздоровчих видів гімнастики.
20. Сучасні технології у фізичній реабілітації.

Поради щодо побудови есе:

- Есе варто розпочати зі вступу, в якому має бути висвітлено загальний підхід до теми, вступ повинен містити проблемне завдання і відповідь на поставлене питання. Автор есе не має права описувати все, що йому відомо в обсязі заданої теми, а лише те, що буде творчою відповіддю на поставлене питання у темі. Упродовж усього есе необхідно підкреслювати зв'язок поданих фактів з тезою.

- Основна частина есе вибудовується з метою переконання читача. Для цього автор есе має використати вагомі аргументи. Спочатку варто викласти головні ідеї та факти, які підтверджуватимуть приклади до цих ідей.

- Есе має містити озвучену кінцівку. При цьому зовсім не важливо, кінець є ствердженням будь-чого, запитанням чи статочно не завершеними роздумами. Вдалим варіантом завершення есе вважається використання афоризмів і цитат.

Схема побудови есе:

1 Назва теми _____

2. Вступ – особисті погляди, що чітко висвітлюють тези та підходи автора. _____

3. Аргументи, які обстоюють тезу _____

1) _____

2) _____

3) _____

4. Факти або приклади, які підтримують головну думку твору _____

1 _____

2 _____

3 _____

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

1 _____

5. **Висновки** – узагальнення есе, в яких підкреслюється як автор довів свою позицію, і знов окреслюється тема.

10 семестр

Індивідуальне дослідницьке завдання

Вимоги: 1 стр. титульний лист; 2 лист – план і після нього – текст (8-10 стр); список джерел (5-10 посилань); в тексті джерела поставити в квадратні дужки [Курко Я. В. Особливості фізичної реабілітації спортсменів після гострих респіраторних захворювань / Курко Я. В. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання та спорту. – 2011. – № 11. – С. 69–71].

14 шрифт Times New Roman, одинарний інтервал, абзац – 1,25, вирівнювання по ширині;

Дослідницьке завдання полягає у пошуку новітніх реабілітаційних технологій, які ще не розглядались на заняттях – на основі аналізу наукової літератури останніх 5 років та виконується за темами (пошук сучасних технологій в області, яка цікавить студента):

1. Фізична реабілітація при захворюваннях ендокринної системи
2. Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи
3. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи
4. Фізична реабілітація при хірургічних захворюваннях
5. Фізична реабілітація при захворюваннях опорно-рухового апарату
6. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи
7. Фізична реабілітація при внутрішніх хворобах

Обов'язкові компоненти завдання:

- Назва реабілітаційної технології (апарат, методика, тощо)
- В чому полягає особливість даної технології, яким чином використовується:
- Показання, протипоказання до використання;

- Про що свідчать результати досліджень, де використовувалась дана технологія.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Навчально-методичний матеріал: конспекти лекцій та практичних занять.

Мережа Інтернет: доступ до сайтів університетів та інших сайтів, що необхідні для навчального процесу

Обладнання: ноутбук, мультимедійний проектор

5. Підсумковий контроль

Перелік питань підсумкового контролю (екзамен)

1. Предмет, об'єкт та завдання ЛФК.
2. Клініко-фізіологічна характеристика лікувальної фізкультури.
3. Завдання лікувальної фізкультури.
4. Лікувальна дія фізичних вправ.
5. Відмінні особливості лікувальної фізкультури.
6. Показання та протипоказання до призначення лікувальної фізкультури.
7. Засоби фізичної реабілітації.
8. Визначення поняття «лікувальна фізична культура».
9. Місце лікувальної фізкультури в процесі реабілітації хворих.
10. Механізм позитивної дії фізичних вправ.
11. Фізичні вправи, визначення поняття.
12. Класифікація фізичних вправ.
13. Гімнастичні вправи, їх класифікація і характеристика.
14. Дихальні вправи, їх класифікація, вплив на організм, застосування.
15. Сучасні системи постановки дихання.
16. Спортивно-прикладні вправи, їх класифікація, характеристика.
17. Ігрові вправи, їх класифікація і характеристика.
18. Танці як засіб лікувальної фізкультури.
19. Трудові фізичні вправи, їх класифікація і характеристика.
20. Постановки дихання в лікувальній фізкультурі (системи дихання за Бутейком).
21. Постановки дихання в лікувальній фізкультурі (системи дихання за Стрельниковою).
22. Постановки дихання в лікувальній фізкультурі (системи дихання Йогів).
23. Загальна характеристика функціональних проб і тестів.
24. Приклади функціональних проб та тестів.
25. Класифікація функціональних проб.
26. Періоди та етапи фізичної реабілітації в умовах активної рухової діяльності.
27. Рухова діяльність, рухові навички, руховий динамічний стереотип.
28. Працетерапія: зміст, завдання, вплив на організм.
29. Види працетерапії.
30. Основні принципи працетерапії.
31. Організаційні основи працетерапії.

32. Елементи професійно-прикладної підготовки в практиці лікувальної фізкультури.
33. Механотерапія: зміст, завдання, вплив на організм.
34. Механотерапевтичні апарати.
35. Апаратна механотерапія та тракційна механотерапія.
36. Розвиток працетерапії в Україні та за кордоном. Наведіть приклади.
37. Розвиток танцетерапії в Україні та за кордоном. Наведіть приклади.
38. Розвиток ігротерапії в Україні та за кордоном. Наведіть приклади.
39. Розвиток механотерапії в Україні та за кордоном. Наведіть приклади.
40. Структура і зміст фізичної культури і спорту для людей з обмеженими можливостями.
41. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при захворюваннях органів дихальної системи.
42. Сучасні реабілітаційні технології при захворюваннях органів дихання.
43. Види неврозів
44. Заняття з ЛФК при неврозах
45. Клініко-фізіологічні основи лікувального застосування фізичних вправ при функціональних порушеннях діяльності мозку
46. Застосування занять «ментального фітнесу» при неврозах
47. Гідрокінезіотерапія
48. Види гідрокінезіотерапії
49. Зміст занять з гідрокінезіотерапії
50. Методи гідрокінезіотерапії
51. Гідрокінезіотерапія як засіб реабілітації студентів, хворих на сколіоз
52. Гідрокінезіотерапія в системі фізичної реабілітації
53. Хворі після переломів кісточок
54. Гідрокінезіотерапія в комплексі фізичної реабілітації дітей 3–5 років з церебральним паралічем спастичної форми
55. Поняття «ожиріння».
56. ЛФК при ожирінні.
57. Приклади застосування фізичних вправ у систему фізичної реабілітації хворих на ожиріння
58. Лікувальний навантажувальний костюм «Аделі»: принцип лікувального впливу; показання і протипоказання до застосування; лікувальні ефекти; методика застосування.
59. Метод динамічної пропріоцептивної корекції з використанням рефлекторно-навантажувального пристрою «Гравітон»: мета і завдання методу.
60. Механізм лікувального впливу пристрою «Гравітон»; показання і протипоказання до застосування.
61. Методика застосування костюма «Гравітон».
62. Поняття СРМ - терапії (Continuous Passive Motion). Принцип СРМ – терапії. Мета і завдання СРМ – терапії.
63. Види та режими роботи тренажерів для постійної пасивної розробки суглобів нижньої та верхньої кінцівки.

64. Поняття і суть методу кондуктивної терапії. Цілі, завдання, показання та протипоказання до використання даної реабілітаційної технології.
65. Кондуктивна терапія і її документація.
66. Нейропсихологічне дослідження пацієнта.
67. Індивідуальна програма реабілітації пацієнта по кондуктивній терапії.
68. Поняття Войта-терапії. Мета методики.
69. Области застосування Войта-терапії. Концепція даної методики.
70. Принципи Войта-терапії. Протипоказання методу.
71. Методичні особливості занять по методу Войта-терапії.
72. Прийоми комплексної методики саморегуляції емоційних станів.
73. Вправи психорегулюючої гімнастики.
74. Зниження нервового стомлення, пов'язаного з емоційною напругою перед змаганнями, під час змагань та після їх завершення.
75. Спеціальні вправи для виробки навичок розслаблення м'язів шиї, голови, м'язів рук і ніг, діафрагми та дихальної мускулатури, для активізації уявлень.
76. Аутогенне тренування. Етапи розвитку аутогенного тренування.
77. Аутогенне тренування у комплексі прийомів самовпливу.
78. Система Інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації.
79. Мультиmodalна реабілітаційна концепція.
80. Рефлексотерапія.
81. Спеціальна система масажу.
82. Мобілізуюча гімнастика.
83. Ритмічна гімнастика.
84. Механотерапія.
85. Апітерапія.
86. Програма біодинамічної корекції рухів з застосуванням костюму «Спіраль».
87. Тренажер "Павук".
88. Комп'ютерна ігротерапія.
89. Крокові реабілітаційні ігри.
90. Тренування рівноваги сучасними реабілітаційними технологіями.

Приклад екзаменаційного білету:

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Кафедра медико-біологічних основ спорту та фізичної реабілітації

Факультет фізичного виховання і спорту
Кафедра медико-біологічних основ спорту та фізичної реабілітації
Спеціальність – 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Екзаменаційний білет
з дисципліни «Реабілітаційні технології в умовах активної рухової діяльності»

Варіант 0

1. Розвиток механотерапії в Україні та за кордоном. Наведіть приклади.
2. Структура і зміст фізичної культури і спорту для людей з обмеженими можливостями.
3. Бронхіальна астма.

Затверджено на засіданні кафедри медико-біологічних основ спорту та фізичної реабілітації
Протокол № _____ від _____

Екзаменатор, к. мед. н., доцент

Стародубцев С. Г.

Завідувач кафедри
медико-біологічних основ спорту
та фізичної реабілітації

Кочина М. Л.

За перше питання студент отримує 10 балів:

9-10 балів: глибоке засвоєння програмного матеріалу; повна відповідь на питання;

6-8 балів: повне засвоєння програмного матеріалу і вміння орієнтуватися в новому; змістовні відповіді на запитання;

3-5 балів: часткове, неповне висвітлення змісту питання; неточність при відповіді; є розуміння основних положень матеріалу.

0-2 бали: за не опанування значної частини програмного матеріалу; незнання теорії основних питань і термінів;

За друге і третє питання – 15 балів:

11-15 балів: глибоке засвоєння програмного матеріалу; повна відповідь на питання;

7-10 балів: повне засвоєння програмного матеріалу і вміння орієнтуватися в новому; змістовні відповіді на запитання;

4-6 балів: часткове, неповне висвітлення змісту питання; неточність при відповіді; є розуміння основних положень матеріалу.

0-3 бали: за не опанування значної частини програмного матеріалу; незнання теорії основних питань і термінів.

Максимальна кількість балів за екзамен становить 40 балів.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

6.1. Система оцінювання роботи студентів

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань студентів на заліку згідно розкладу сесії.

У відповідності до положення про систему рейтингової оцінки знань студентів при вивченні дисципліни «Реабілітаційні технології в умовах активної рухової діяльності» застосовується наступна система оцінювання роботи студентів.

9 семестр

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1	Семінарські заняття (практичні заняття): 15 занять по 3 бали	15 x 3 = 45	Протягом семестру
2	Підготовка та захист есе	15	Протягом семестру
3	Екзамен	40	Заліково-екзаменаційна сесія
	Всього	100	

10 семестр

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1	Семінарські заняття (практичні заняття): 8 занять по 10 балів	8 x 10 = 80	Протягом семестру
2	Підготовка та захист індивідуального (дослідницького) завдання	20	Протягом семестру
	Всього	100	

6.2. Критерії оцінювання

Усна відповідь на практичному занятті (по 3 бали)

3 бали	Студент має глибокі міцні і системні знання з теми, використовує наукову термінологію, вільно володіє понятійним апаратом. Вміє працювати з навчальним матеріалом. Правильно планує свою самостійну роботу. Будує відповідь логічно, послідовно, розгорнуто, використовуючи наукову термінологію.
2 бали	Студент знає основний зміст теми, але його знання мають загальний характер, іноді не підкріплені прикладами.

1 бал	Студент має фрагментарні знання з теми. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал.
-------	--

Усна відповідь на практичному занятті (по 10 балів)

8-10 балів	Студент має глибокі міцні і системні знання з теми, використовує наукову термінологію, вільно володіє понятійним апаратом. Правильно планує свою самостійну роботу. Будує відповідь логічно, послідовно, розгорнуто, використовуючи наукову термінологію.
5-7 балів	Студент має міцні ґрунтовні знання, вміє застосовувати їх на практиці, але може допустити неточності, окремі помилки в формулюванні відповідей.
2-4 бали	Студент знає програмний матеріал повністю; має практичні навички в аналізі системи заходів, які здійснюються при оздоровчо-рекреаційній руховій активності з різними верствами населення; недостатньо вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми.
1 бал	Студент знає основний зміст теми, але його знання мають загальний характер, іноді не підкріплені прикладами.

Есе

13- 15 балів	Запропонована студентом робота викладена в обсязі, що вимагається, оформлена грамотно, спирається на базовий теоретичний і практичний матеріал, містить нову, нетрадиційну інформацію з даного питання і пропозиції щодо її практичного застосування.
10-12 балів	Запропонована студентом робота викладена в обсязі, що вимагається, оформлена грамотно, спирається переважно на базовий теоретичний і практичний матеріал, містить фрагменти нової, нетрадиційної інформації. Оформлення роботи має незначні недоліки.
7-9 балів	Запропонована студентом робота викладена в необхідному обсязі, оформлена грамотно, включає базовий теоретичний та практичний вихід, але містить певні недоліки у висвітленні питання, яке досліджувалось. Оформлення роботи має деякі недоліки.
4-6 бали	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але не має практичного виходу. Виклад матеріалу неточний, присутні значні недоліки у висвітленні теми та оформленні роботи.
1-3 бали	Робота містить базовий теоретичний та практичний матеріал, але тема розкрита неповністю. Виклад матеріалу неточний, присутні недоліки у висвітленні теми. Обсяг запропонованої роботи не відповідає вимогам. Оформлення не відповідає вимогам.

Дослідницьке завдання повинно бути оформлено письмово, містити титульний аркуш, текст, список використаних джерел

Максимум за завдання – 20 балів.

17-20 балів оцінюється завдання, що має обсяг 15 сторінок; реабілітаційна технологія, яка в ньому розглядається, викладена повно,

послідовно, логічно та зрозуміло з прикладами практичного використання; посилання на джерела по тексту обов'язкове!

13-16 балів оцінюється завдання, що має обсяг 12 сторінок; тема викладена досить повно, але є певні недоліки щодо розподілу матеріалу; містить певні помилки у підборі джерел.

9-12 балів оцінюється завдання, що має обсяг 9 сторінок; тема викладена повно, але є певні недоліки у логіці викладу матеріалу, відсутнє чітке вираження актуальності використання технології.

5-8 балів оцінюється завдання, коли обсяг доповіді є недостатнім для опису обраної технології, і тому розглядається поверхово.

1-4 балів оцінюється завдання, якщо тема не розкрита, або викладається матеріал не за темою.

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні:

1. Богдановська Н.В. Фізична реабілітація хворих різних нозологічних форм. Навчальний посібник. Запоріжжя, 2011. – 314с.
2. Булатова М.М. Европейский опыт: уроки и ориентиры // Спортивная медицина. – 2007. – №1. – С. 3-10.
3. Булатова М.М. Фитнес и двигательная активность: проблемы и пути решения // Теорія і методика фізичного виховання і спорту /М.М. Булатова. – 2007. – № 1. – С. 3-7.
4. Глиняна О.О. Основи кінезіотейпування: навчальний посібник / О.О. Глиняна, Ю.В. Копочинська; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 125 с.
5. Діяльність центрів ССМ по літньому оздоровленню дітей та молоді /С.В. Толстоухова, І.М. Пінчук. – К.: УДЦССМ, 2000. – 116 с.
6. Дубогай О.Д. Основні поняття і терміни оздоровчої фізичної культури та реабілітації: Навчальний посібник/ Дубогай О.Д., Тучак А.М., Костікова С.Д., Єфімов А.О. – Луцьк: Надстир'я, 1998. – 104 с.
7. Дутчак М.В..Спорт для всіх в Україні: теорія і практика / М.В. Дутчак. К.: Олімп. л-ра, 2009. - 279 с.
8. Исанова В.А. Новые инновационные технологии медико-социальной реабилитации в условиях многоаспектных реабилитационных учреждений / В.А. Исанова. – Казань : МСЗРТ, 2007. - 67 с.
9. Івасик Н.О. Фізична реабілітація при порушенні діяльності органів дихання. – Львів, 2012. -192с.
10. Качесов В.А. Основы интенсивной реабилитации. ДЦП / В.А. Качесов. - М., 2001. - 129 с.
11. Козявкін В.І. Метод Козявкіна — система інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації: Посібник реабілітолога. – Львів : Видавництво “Дизайн-студія ”Палуга”, 2011. - 240с.
12. Лозюк, М.Я., Магльований, А.В. (2018) Інноваційні методи реабілітації хворих після оперативних методів лікування переломів стегнової кістки // Фізична культура, спорт та здоров'я нації (5). - С. 390-396.

13. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навч. посібник. - К. : Олімпійська література, 2006. – 196 с.
14. Москаленко Н.В. Фізичне виховання молодших школярів: Монографія. – Дніпропетровськ: Інновація, 2007. – 252 с. 12. Народні ігри та забави/ Упорядник Г.В. Воробей. – ІваноФранківськ, 1992. – 57 с.
15. Мухін В.М. Фізична реабілітація: навчальне видання / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2005. – 470с.
16. Пилюян Р.А. Спорт – вечный двигатель, не мешайте ему работать на общество//Теория и практика физической культуры / Пилюян Р.А., Суханов А.Д. – 1999. – №7. – С. 16–19.
17. Попадюха Ю. А. Сучасні комп'ютеризовані комплекси та системи у технологіях фізичної реабілітації: Навч. посіб. / Ю.А.Попадюха.. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 300 с.
18. Приступа Є., Слімаковський О., Лук'янченко М. Українські рухливі ігри, розваги та забави: Методологія, теорія і практика. – Дрогобич: Вимір, 1999. – 449 с.
19. Склярєнко Є.Т. Травматологія і ортопедія: Підруч. для студ. вищих мед. навч. закл. – К.: Здоров'я, 2005. – 384 с.
20. Соколовський В.С. Лікувальна фізична культура / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. – Одеса : Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 236 с.
21. Теорія и методика фізичного виховання / Методика фізичного виховання різних груп населення. Підручник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту / Під ред. Т.Ю.Круцевич. К.: НУФВСУ«Олімпійська література», 2008. –Т.2. С. 320-353.
22. Товт В.А. Гімнастика в системі підготовки спеціалістів фізичної реабілітації / Товт В.А., Дуло О.А., Михайлович С.О., Товт-Коршинська М.І. Навчальний посібник. Ужгород, ДВНЗ «УжНУ», 2009. – 184 с.
23. Фізична реабілітація в спорті. Навчальний посібник.- Рівне: Волинські обереги, 2007.-368с.
24. Хольц Ренате. Допомога дітям з церебральним паралічем / Ренате Хольц. — М. : Теревінф, 2007. — 180 с.
25. Цьось А.В. Українські народні ігри та забави. – Луцьк: Надстир'я, 1994. – 96 с. 19.Цьось А.В. Фізичне виховання в календарній обрядовості українців. Навчальний посібник. – Луцьк: Надстир'я, 2000. – 376 с.
26. Шищук В.Д. Переломи кісток нижньої кінцівки: клініка, діагностика, лікування, реабілітація : навчальний посібник [за ред. В. Д. Шищук, А. М. Терехов, Б. І. Щербак, Л. В. Томин, А. В. Шищук, В. М. Заліщук]. Суми : ТОВ «ВПП «Фабрика друку», 2015. 152 с.

7.2. Додаткові:

1. Дутчак М.В. Спорт для всіх в Україні: теорія і практика / М.В. Дутчак. – К.: Олімпійська література, 2009. – 279 с.

2. Завидівська Н.Н. Формування навичок здорового способу життя у студентів вищих навчальних закладів: навч. посіб. з фіз. виховання для студ. вищих навч. закладів / Н.Н. Завидівська – Л.: Львів. держ. ун-т фіз. культури, 2009. – 120 с.
3. Касаткин М.С. Основы спортивного тейпирования. Учебное пособие / М.С. Касаткин, Е.Е. Ачкасов. – М. : Спорт, 2016. - 120 с.
4. Кейл Энн. Тейпирование в спортивной и клинической медицине / Энн Кейл. - М. : Спорт, 2015. - 136 с.
5. Киселев Д. Кинезиотейпинг в лечебной практике неврологии и ортопедии / Д. Киселев. - М. : Спорт, 2015. – 168 с.
6. Козьявкин В.И. Игровые компьютерные устройства в неврологической реабилитации. Украинский вестник психоневрологии / В.И. Козьявкин, Н.В. Козьякина, В.О. Качмар. - 2002. - 10(2). – С. 168-169.
7. Козьявкин В.И. Основы реабилитации двигательных нарушений по методу Козьякина / В.И. Козьявкин, Н.Н. Сак, О.А. Качмар, М.А. Бабадаглы. – Львів : НВФ “Українські технології”. - 2007. - 192с.
8. Козьявкін В.І. Інтернет система домашнього ігрового тренування рухових порушень / В.І. Козьявкін, О.О. Качмар, І.В. Аблікова // Соціальна педіатрія і реабілітологія, 2012.- №1. - С. 24-29.
9. Козьявкін В.І. Компоненти м'язового тону та методика кількісного вимірювання спастики / В.І. Козьявкін, О.О. Качмар, Т.Б. Волошин // Журнал неврології ім. Б.М. Маньковського. – 2015. - Т.3, № (1). - с.72-76.
10. Козьявкін В.І. Основи мультимодальної системи інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації дітей та підлітків з церебральними паралічами / В.І. Козьявкін // Соціальна педіатрія та реабілітологія. - 1/2014 (7). - С. 15-17.
11. Козьявкін В.І. Реабілітаційна комп'ютерна ігротерапія із використанням танцювального килимка / В.І.Козьявкін, О.О. Качмар, І.В. Аблікова // Соціальна педіатрія та реабілітологія. – 2013. - 2(5). - С. 20-25.
12. Линець М.М. Основы методики развития руховых качеств: нав. посіб. для фізкультурних вузів / М.М. Линець. – Л.: Штабарт, 1997. – 208 с.
13. Поляев Б.А. Современные технологии применения механотерапии и тренажоров в практике лечебной физической культуры / Б.А. Поляев, Г.Е. Иванова, М.В. Бурмистрова и др. // Спб, Комитет по здравоохранению Правительства. - СПб, 2005. – 12 с.
14. Рой И.В. Современная механотерапия в реабилитационной практике / И.В. Рой, И.К. Бабова, С.Н. Бучинський. – К. : КИМ, 2007. – 72с.
15. Семенова К.А. Восстановительное лечение больных с резидуальной стадией детского церебрального паралича / К.А. Семенова. - М. : Антидор. - 1999. - 384 с.
16. Субботин Ф.А. Пропедевтика функционального терапевтического кинезиотейпирования / Ф.А. Субботин - Москва, 2014. – 192 с.
17. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів: підр. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту / Богдан Шиян – Т.: Навчальна книга – Богдан, 2001. – Ч.1. – 272 с.

18. Maren Thiesen-Hutte. Psychologie und Neurophysiotherapie Vojtas. – Stuttgart : Enke Ferdinand, 1992. — S. 376.
19. Mauritz K-H. General rehabilitation. Current Opinion Neurol Neurosurg. - 1990. - №3. - P. 714-718.
20. Orth, H. Das Kind in der Vojta-Therapie. – Muenchen : Elsevier GmbH, Urban & Fischer Verlag, 2005. — S. 230.
21. Vaclav Vojta, Edith Schweizer-Völker. Die Entdeckung der idealen Motorik. Die Entwicklung der angeborenen Bewegungsmuster im ersten Lebensjahr : Kinesiologische und muskuläre Analyse. - 2009. - S. 281.

7.3. Інформаційні ресурси

1. <http://www.neuroplus.ru/bolezni/detskiy-cerebralnyy.paralich/reabilitaciya-pri-dcp-massazh-lfk-voyta-i-bobat-terapiya.html#ixzz4KG55ZRR2>
2. <http://neurodoc.ru/terapiya/reabilitaciya/bobat-terapiya.html>
3. <http://www.bobath.org.uk>
4. <http://www.neuroplus.ru/bolezni/detskiy-cerebralnyyparalich/reabilitaciya-pri-dcp-massazh-lfk-voyta-i-bobat-terapiya.html#ixzz4KG5CE89d>
5. <http://www.vojta.com/ru/>
6. <http://www.dcp.org.ua/rus/parents/reabil/vojta.html>
7. http://aupam.narod.ru/pages/medizina/nov_inn_teh/page_01.htm
8. altreabel.by/Method/pnf.php
9. reabilitaciya.org/vidy-reabilitacii/lechebnaya
10. http://aupam.ru/pages/medizina/isanova_kinezoterapiya/oglavlenie.html
11. <http://www.kachesov.ru/index-1.html>
12. www.bioness.com/.../Vector_Gait_and_Safety_System.php
13. <http://rrcdetstvo.ru/metods/locomat>
14. <https://reuthmc.org/реабилитационнаятерапия/физиотерапия/>
15. <http://medicaltaping.ru/ru/>
16. <http://kinesislife.ua/ua/napravleniya/kineziotejping/>
17. [ttp://kinesiotaping.ru/](http://kinesiotaping.ru/)
18. Что такое СРМ-терапия? Онлайн-издание для пациентов и врачей "Ревматология". URL: <http://rheumatology.org.ua/blog/articles/761>.